

Checklist Duurzamer Uitgeven

Versie 3 – februari 2025

Deze checklist is ontwikkeld als hulpmiddel om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid. Hierin staan acties die uitgevers kunnen ondernemen. Per uitgeverij zal verschillen welke stappen mogelijk/van toepassing zijn. De checklist gaat in op duurzame producten, een duurzame organisatie en een duurzame keten. Raadpleeg [het kennisplatform Duurzaam Publiceren](#) voor meer informatie.

1. Duurzame producten

Lees de toelichting over mogelijk duurzame productkeuzes op [de pagina duurzame producten](#).

Papier

- ☐ Beperk het transport, zorg dat de weg van boom naar distributeur zo kort mogelijk is
- ☐ Vraag de drukker om gerecycled of [gecertificeerd papier](#) te gebruiken, bij voorkeur [EU Ecolabel](#) (of FSC) gecertificeerd
- ☐ Vraag *Paper Profiles* op om een goede keuze te kunnen maken voor de papiersoort
- ☐ Gebruik papier met een lager gramsgewicht
- ☐ Gebruik chloorvrij gebleekt papier zonder chloor of chloorverbindingen
- ☐ Neem met de drukker contact op welk formaat het meest duurzaam is om snijverlies te minimaliseren
- ☐ Neem in je colofon op welke duurzame keuzes zijn gemaakt én hoe de consument het product kan recyclen
- ☐ [Lees je in](#) over het verschil tussen houthoudend en houtvrij papier en maak hierin een weloverwogen keuze

Lees op [de pagina papier](#) informatie over duurzame keuzes op dit gebied.

Lijm, inkt en omslagen

- ☐ Inventariseer of het noodzakelijk is gebruik te maken van [lijm](#) uit polymeren. Koudlijm verdient de voorkeur boven hotmelt. Kies bij voorkeur voor wateroplosbare lijm
- ☐ Gebruik inkt met weinig minerale oliën zoals plantaardige [inkt](#)
- ☐ Gebruik lettertypes die minder inkt verbruiken
- ☐ Veredel omslagen naar gelang het beoogde gebruik. Kies -bij intensief gebruik (prentenboeken, schoolboeken, etc.) voor laminaat van gerecycled plastic en bij minder intensief gebruik (romans, etc.) voor machine- of persvernis (hierbij zijn watergedragen vernissen over het algemeen milieuvriendelijker dan oplosmiddel gebaseerde vernissen). Onderzoek of pregen of stansen een optie is, dit heeft de voorkeur boven laminaat of vernis.
- ☐ Gebruik geen glitters (i.v.m. micro plastics)
- ☐ Circuleer [de Book Chain Project Design Guide](#) (VK) onder redactie-, productie- en marketingpersoneel en moedig hen aan om duurzamere keuzes te maken

Lees op [de pagina lijm, inkt en omslagen](#) informatie over duurzame keuzes op dit gebied.

Drukwerk en oplages

- ☐ Druk het binnenwerk zonder strijklag (coating) indien het productgebruik dit toelaat
- ☐ Druk bij voorkeur kleine [oplages](#), aangevuld met Print on Demand(POD)/Short Print Run(SPR)
- ☐ Zorg voor een drukker gelokaliseerd tussen papierfabriek en distributeur
- ☐ Kies voor een drukker die CO2-neutraal werkt
- ☐ Kies voor een drukker die gebruik maakt van hernieuwbare energie in het productieproces
- ☐ Onderzoek of er een duurzamere vorm van transport mogelijk is van de drukker naar het distributiecentrum, bijvoorbeeld de trein

Lees op [de pagina drukwerk en oplages](#) informatie over duurzame keuzes op dit gebied.

Digitale producten

- ☐ Ontwikkel of aanbesteed [duurzame software](#)
- ☐ Host software en websites via een duurzame provider
- ☐ Ontwikkel een [duurzame website](#), op basis van [duurzaam webdesign](#)

Lees op [de pagina digitale producten](#) informatie over duurzame keuzes op dit gebied.

Marketing- en salesmaterialen

- ☐ Verstuur [marketingmateriaal](#) enkel wanneer boekhandels, bibliotheken en/of scholen hierom vragen
- ☐ Werk met digitale aanbiedingen/brochures i.p.v. gedrukte exemplaren
- ☐ Verstuur digitale- in plaats van papieren leesexemplaren of stuur (in het geval van educatief materiaal) enkele papieren exemplaren en niet alle boeken van de gehele methode/stream

Lees op [de pagina marketingmaterialen](#) informatie over duurzame keuzes op dit gebied.

2. Duurzame organisatie

CO2-voetafdruk

- ☐ Bereken [scope 1 & 2 emissies](#) met behulp van een footprint calculator¹
- ☐ Stel een CO₂ reductieplan op: kijk voor maatregelen op [de pagina maatregelen om de verduurzamen](#)
- ☐ Compenseer de CO₂ uitstoot die niet gereduceerd kan worden

Lees op [de pagina CO2-voetafdruk](#) informatie over duurzamere keuzes op dit gebied.

Duurzaamheidscertificaten

- ☐ Inventariseer of het voor wettelijke en/of regelgevende vereisten relevant is een [duurzaamheidscertificaat](#) te behalen
- ☐ Kies er vrijwillig voor een duurzaamheidscertificaat te behalen, waarmee je openlijk laat zien dat je je maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus neemt
- ☐ Teken het [Handvest Duurzaam Publiceren](#)

Lees op [de pagina duurzaamheidscertificaten](#) meer over de verschillende soorten duurzaamheidscertificaten.

Wet & regelgeving

- ☐ Indien het kantoor in eigen beheer is: zorg dat je pand (indien mogelijk) minimaal voldoet aan [energielabel C](#), per 1 januari 2030 aan energielabel A. Bekijk hier [de voorwaarden en tips vanuit de overheid](#).
- ☐ Vanaf 100 medewerkers: rapporteer per 1 juli 2024 over [zakelijke- en woonwerk kilometers van medewerkers](#)
- ☐ Grootbedrijven: voldoe aan [de CSRD](#)
- ☐ Vanaf 30 december 2025, micro- en kleinbedrijf vanaf 30 juni 2026: voldoe aan [de EUDR](#)
- ☐ Indien het kantoor niet in eigen beheer is: vraag bij de eigenaar/beheerder na wat de huidige status is, en welke initiatieven er ontwikkeld worden om te streven naar een duurzamer kantoorpand

¹ Footprint calculator: we werken momenteel aan een calculator waar ook scope 3 mee berekend kan worden. Tot die tijd kun je voor het berekenen van Scope 1 en 2 gebruik maken van algemene tools, zoals [de CO2-voetafdruk calculator van Klimaatplein](#).

Lees op [de pagina wet & regelgeving](#) informatie over actuele wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid.

Maatregelen om te verduurzamen

De onderstaande lijst bevat een aantal relatief simpele maatregelen, en maatregelen waar meer middelen voor nodig zijn, zoals tijd of geld. Voor het complete overzicht van maatregelen verwijzen we naar de pagina [duurzame organisatie](#).

Kantoor

- ☐ Benoem een duurzaamheidscoördinator die als ambassadeur binnen het bedrijf de kar trekt op het gebied van duurzaamheid
- ☐ Stap (in overleg met de verhuurder) over naar 100% Nederlandse wind en/of zonne-energie
- ☐ Scan [de Energiebesparende Maatregelen Lijst \(EML\)](#) vanuit de Rijksoverheid en voer maatregelen door die voor de organisatie relevant zijn
- ☐ Investeer (indien mogelijk) in de aanleg van zonnepanelen
- ☐ Stel [Ecosia](#) in als standaard zoekmachine voor alle medewerkers
- ☐ Organiseer [een digitale schoonmaak](#) en houd dit jaarlijks bij tijdens [Digital Cleanup Day](#)
- ☐ Stel beleid op (bijvoorbeeld aan de hand van [de R-ladder](#)) inzake hardware, zoals laptops, beeldschermen en telefoons. Stap over op modulaire toestellen, zoals Fair Phone

Mobiliteit

- ☐ Faciliteer thuiswerken om reisbewegingen te minimaliseren en circuleer de handleiding '[emissieloze online thuiswerkplek](#)' onder medewerkers
- ☐ Stimuleer OV-reizen door een volledige vergoeding/deur-tot-deur vergoeding
- ☐ Kies voor elektrische bedrijfswagens (huur/lease/koop)

Inkoop producten

- ☐ Stel een duurzaam inkoopbeleid op waarin duurzaamheidscriteria staan opgenomen
- ☐ Koop kantoorartikelen in die lokaal/in Nederland zijn gemaakt of koop tweedehands
- ☐ Kies indien mogelijk bij de selectie van een pensioenfonds en andere verzekeringen voor een organisatie die haar geld in duurzame projecten investeert
- ☐ Stap over op een duurzame bank

Papiergebruik

- ☐ Stimuleer digitaal werken; waarbij manuscripten digitaal worden gelezen en verwerkt (bv correcties)
- ☐ Indien het noodzakelijk is om te printen; kies voor één kleur en dubbelzijdig printen
- ☐ Zorg voor verantwoorde afvoer van papier

Afval

- ☐ Verminder single-use-plastic door herbruikbare waterflessen en mokken te promoten
- ☐ Inventariseer of voorscheiding van afval toegevoegde waarde heeft
- ☐ Maak gebruik van een centrale prullenbak in plaats van kleine prullenbakjes bij elk bureau

Rapporteren

- ☐ Benoem de duurzaamheidsdoelstellingen en -prestaties van je organisatie op je bedrijfswebsite
- ☐ Neem in het colofon op welke keuzes in het productieproces m.b.t. duurzaamheid zijn gemaakt
- ☐ Verzamel periodiek intern informatie over de duurzaamheidsprestaties van je organisatie, op basis van een duurzaamheidsstandaard (zoals [de GRI](#))

Lees meer over hoe te rapporteren op de pagina [op de pagina rapporteren](#).

3. Duurzame keten

Verpakking

- ☐ Zorg voor een zo efficiënt mogelijke verpakking, zodat per formaat product zo min mogelijk lucht vervoerd hoeft te worden
- ☐ Seal boeken/producten niet in krimpfolie
- ☐ Gebruik geen plastic voor het verpakken of versturen van pakketten/boeken

Voorraad & retouren

- ☐ Kies bij voorkeur voor kleine [oplagen](#), aangevuld met Print on Demand (POD) en Short Print Run (SPR), om overvoorraad en kapitaalvernietiging te voorkomen
- ☐ Maak waar mogelijk gebruik van de '[vertrouwensretour](#)' binnen CB

Lees op de pagina [duurzame keten](#) meer over duurzamere keuzes op dit gebied.

Best Practice

Heb jij een best practice die je wil delen of wil je inspiratie opdoen vanuit andere organisaties? Bekijk dan de pagina [best practices](#) of neem contact op met j.kooge@algemene-uitgevers.nl